

KRÁLOVNÁ ANGLICKEJ DETEKTÍVKY

*Agatha
Christie*

PÄŤ MALÝCH
PRASIATOK





Agatha
Christie®

PÄŤ MALÝCH
PRASIATOK



Vydal Slovenský spisovateľ, a. s.
Vajnorská 128, 831 04 Bratislava 3
E-mail: slovenskyspisovatel@slovenskyspisovatel.sk
www.slovenskyspisovatel.sk
Zodpovedná redaktorka Zuzana Púčeková
Tlač Kasico, a. s., Bratislava

Preklad tejto knihy vznikol s podporou Literárneho fondu.

Z anglického originálu Agatha Christie: *Five Little Pigs*, ktorý vyšiel vo vydavateľstve HARPER, an imprint of HarperCollinsPublishers, New York 2007, preložila Lenka Cinková.

Na obálke a titulnom liste je použité oficiálne logo Agathy Christie.

V texte sú použité citáty z diela W. Shakespeara *Romeo a Júlia* v preklade Jozefa Kota (Tatran 1977).

Five Little Pigs © 1942 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

Päť malých prasiatok © 2015 Agatha Christie Limited.

All rights reserved.

AGATHA CHRISTIE® POIROT® are registered trademarks of Agatha Christie Limited in the UK and/or elsewhere. All rights reserved.

Translation © Lenka Cinková 2015

Cover Design © Peter Brunovský 2015

Cover Photo © iStock.com/Keith Bishop

Slovak Edition © Slovenský spisovateľ, Ltd, 2015

ISBN 978-80-220-1850-0

Stephenovi Glanvillovi

ÚVOD

Carla Lemarchantová

Hercule Poirot uznanlivo a so záujmom pozrel na mladú dámu, ktorú práve uvádzali do miestnosti.

List, ktorý mu napísala, nebol nijako výnimočný. Iba ho požiadala o stretnutie, vôbec nedala najavo, o čo jej ide. Vyjadrila sa krátko a stručne. Jedine pevný rukopis naznačoval, že Carla Lemarchantová je mladá žena.

A teraz pred ním stála – vysoká, štíhla dvadsiatnička. Typ ženy, čo priťahuje pohľady. Prišla v drahom, dobre ušitom kabáte a sukni, zahalená do prepychových kožušín. Mala elegantné držanie tela, hladké čelo, jemný nos a bradu, ktorá prezrádzala odhodlanie. Pôsobila veľmi živo, čo zanechávalo ešte výraznejší dojem ako jej krása.

Než vstúpila, Hercule Poirot sa cítil starý, zrazu však akoby omladol, ožil, bol sviežejší! Keď k nej podišiel, aby ju privítal, uvedomil si, že ho tmavosivými očami pozorne skúma. Pozorovala ho vážne a sústredene.

Sadla si a vzala si ponúknutú cigaretu. Keď jej ju zapálil, chvíľu len sedela, fajčila a neprestávala ho sledovať zamysleným, sústredeným pohľadom.

„Musíte si to zvážiť, je tak?“ ozval sa Poirot mierne.

Strhla sa. „Prosím?“

Mala priťažlivý hlas – nepatrne, príjemne chrapľavý.

„Uvažujete, či som len obyčajný šarlatán, alebo človek, akého potrebujete, nemám pravdu?“

Usmiala sa. „Nuž, áno, viac-menej. Pochopte, pán Poirot, nevyzeráte celkom tak, ako som si vás predstavovala.“

„A navyše som starý, však? Starší, než ste si predstavovali?“
 „Áno, aj to.“ Zaváhala. „Vidíte, som k vám úprimná. Chcem... potrebujem... to najlepšie.“

„Uisťujem vás, že som lepší,“ ubezpečil ju Poirot.

Carla prehodila: „Skromný veru nie ste... No aj tak som ochotná dôverovať vám.“

Poirot pokojne vysvetľoval: „Rozumiete, pri svojom povolani nepotrebujem hlavne svaly. Nemusím sa zohýbať a merať stopy, zbierať cigaretové ohorky a skúmať, akým smerom sú zohnuté steblá trávy. Stačí mi sedieť v kresle a rozmýšľať. Toto,“ poklop-
 kal si po vajcovitej hlave, „toto pracuje!“

„Viem,“ povedala Carla Lemarchantová. „Práve preto som za vami prišla. Chcem, aby ste dokázali niečo nemožné.“

„To znie veľmi sľubne,“ zhodnotil Poirot. Povzbudivo na ňu po-
 zrel.

Carla Lemarchantová sa zhlboka nadýchla.

„V skutočnosti sa nevolám Carla,“ priznala sa. „Volám sa Car-
 roline ako moja matka. Pomenovali ma po nej.“ Odmlčala sa.
 „A hoci som vždy používala meno Lemarchantová, moje prie-
 zvisko je Craleová.“

Hercule Poirot zmätene zvrátil čelo: „Crale – tuším si spomí-
 nam...“

„Môj otec bol maliar, pomerne známy. Podaktorí ho pokladajú
 za veľkého umelca. Aj ja si to myslím.“

„Amyas Crale?“ overil si Poirot.

„Áno.“ Odmlčala sa, potom pokračovala: „A moju matku, Ca-
 roline Craleovú, odsúdili za jeho vraždu.“

„Aha,“ ozval sa Poirot. „Pamätám sa na to, ale len matne.
 V tom čase som bol v zahraničí. Je to už dávno.“

„Bolo to pred šiestnástimi rokmi,“ upresnila. V bielej tvári jej oči
 žiarili ako dva ohníčky. „Rozumiete? Odsúdili ju... Neobesili ju,
 pretože existovali poľahčujúce okolnosti, a tak jej trest zmiernili
 na doživotné väzenie. No rok po procese zomrela. Chápete? Je po
 všetkom, je koniec...“

„Takže?“ opýtal sa Poirot potichu.

Carla Lemarchantová zopäla ruky. Hovorila pomaly a váhavo, ale so zvláštnym dôrazom.

„Musím vám vysvetliť, ako presne do toho zapadá ja. Mala som päť rokov, keď sa to stalo. Bola som príliš malá, ničomu som nerozumela. Samozrejme, pamätám si mamu a ocka, pamätám si, že som musela náhle opustiť domov, že ma odviezli na vidiek. Spomínam si na prasatá a milú, tučnú farmárovu ženu, a že všetci boli ku mne veľmi milí, a aj ako čudne sa na mňa dívali, takým akoby kradmým pohľadom. Pravdaže, vedela som, že niečo nie je v poriadku – deti to vycítia –, ale nevedela som, čo.

Potom som cestovala loďou – to bolo vzrušujúce –, cesta trvala niekoľko dní, až som sa ocitla v Kanade, kde sa ma ujal strýko Simon, žila som v Montreale s ním a tetou Louise, a keď som sa pýtala na mamu a ocka, vraveli, že čoskoro prídu. A potom... tuším som na nich zabudla, skrátka som vedela, že sú mŕtvi, hoci si nespomínam, že by mi to niekto povedal. Pretože vtedy som už o nich prestala rozmýšľať, chápete. Viete, bola som veľmi šťastná. Strýko Simon a teta Louise ku mne boli láskaví, chodila som do školy, mala som veľa priateľov a celkom som zabudla, že som sa kedysi volala inak ako Lemarchantová. Teta Louise mi povedala, že v Kanade sa volám takto, a mne to dávalo zmysel – jednoducho to bolo moje kanadské meno –, ale ako vravím, napokon som zabudla, že som kedysi mala aj iné.“

Vzdorovito vystrčila bradu a vyzvala Poirota: „Pozrite na mňa. Keby ste ma stretli, povedali by ste si: ‚Toto dievča nemá dôvod na starosti!‘, nemám pravdu? Som bohatá, zdravie mi bezchybne slúži, som celkom pekná, môžem si vychutnávať život. Keď som mala dvadsať, nemenila by som s nikým na svete.

Ale viete, začala som sa pýtať. Na mamu a na otca. Kto boli a čo vykonali? Napokon som všetko zistila. Keď som mala dvadsaťjeden, povedali mi pravdu. Museli, lebo jednak som nadobudla vlastný majetok, a navyše tu bol ten list. List, čo mi mama napísala, než zomrela.“

Tvár sa jej zachmúrila. Oči sa jej z dvoch ohníčkov zmenili na temné studne.

„Vtedy som sa dozvedela pravdu. Že mama bola odsúdená za vraždu. Bolo to... strašné.“ Odmlčala sa. „Musím vám povedať ešte čosi. Som zasnúbená. Trvali na tom, že musíme počkať, že vziať sa môžeme, až keď budem mať dvadsaťjeden. Vedela som prečo, chápala som to.“

Poirot sa pohol a po prvý raz prehovoril: „Ako zareagoval váš snúbenec?“

„John? Tomu to bolo jedno. Vraj na tom nezáleží – minimálne jemu nie. Sme jednoducho John a Carla – a minulosť nehrá nijakú rolu.“

Predklonila sa.

„Stále sme zasnúbení. No aj tak, záleží na tom. Mne na tom záleží. A Johnovi tiež... Nejde nám o minulosť, ale o budúcnosť.“ Zopäla ruky. „Viete, chceme mať deti. Obaja po nich túžime. A nechceme, aby naše deti vyrastali v strachu.“

„Uvedomujete si, že každý človek má medzi predkami niekoho, kto sa dopustil násilia?“ pripomenul Poirot.

„Vy ma nechápete. Samozrejme, máte pravdu. Ale ľudia o tom zvyčajne netušia. My áno. Týka sa to našej najbližšej rodiny. A niekedy... Stane sa, že John na mňa len tak pozrie. Iba letmý pohľad, nič viac. No čo keď raz budeme manželia, pohádame sa a ja si všimnem, že na mňa hľadí a... uvažuje?“

Hercule Poirot sa opýtal: „Ako zavraždili vášho otca?“

Carlin hlas zaznel jasne a rozhodne: „Otrávil ho.“

„Chápem,“ odvetil Poirot.

Nastalo ticho.

Potom dievča prehovorilo pokojným, vecným tónom: „Vďaka bohu, ste rozumný. Je vám jasné, čo to znamená, a že na tom záleží. Nesnažte sa ma uchlácholiť prázdnyimi rečami.“

„Veľmi dobre vám rozumiem,“ povedal Poirot. „Nechápem však, čo odo mňa očakávate.“

Carla Lemarchantová prosto odvetila: „Chcem sa vydať za Johna! Som rozhodnutá sa zaňho vydať! Chcem mať najmenej dve dcéry a dvoch synov. A vy mi to umožníte.“

„Takže chcete, aby som sa porozprával s vaším snúbencom?“

Ale nie, hovorím hlúposti! Naznačujete čosi celkom iné. Povedzte mi, čo vám leží na srdci.“

„Počúvajte, pán Poirot. Poviem vám to jasne: Najímam si vás, aby ste vyšetrili prípad vraždy.“

„Máte na mysli...“

„Áno, presne tak. Vražda je vražda, bez ohľadu na to, či k nej došlo včera, alebo pred šesťnástimi rokmi.“

„Ale, mladá pani...“

„Počkajte, pán Poirot. Ešte nevíete všetko. Je tu jeden veľmi dôležitý fakt.“

„Aký?“

„Moja mama bola nevinná,“ vyhlásila Carla Lemarchantová. Hercule Poirot si pošúchal nos. „Áno, samozrejme... Chápem...“

„Nehovorím to preto, že by som sa poddávala citom. Tu je jej list. Napísala mi ho pred smrťou. Dali mi ho, keď som mala dvadsaťjeden. Napísala ho z jediného dôvodu – aby som mala istotu. Pre nič iné. Neurobila to, bola nevinná – aby som si tým mohla byť navždy istá.“

Hercule Poirot zamyslene pozrel na mladú tvár plnú života, čo naňho tak naliehavo hľadela.

Pomaly odvetil: „*Tout de même...*“

Carla sa usmiala.

„Nie, moja mama nebola taká! Myslíte, že by to mohla byť lož – milosrdná lož?“ Nástoľčivo sa predklonila. „Počujte, pán Poirot, existujú určité veci, ktoré si deti dokážu uvedomiť. Pamätám sa na mamu – sú to rozmazané spomienky, ale pamätám si, akú mala povahu. Nikdy neklamala, ani zo súcitu. Ak malo niečo boľieť, povedala to na rovinu. Návšteva u zubára, trň zabodnutý v prste a podobne. Vravieť pravdu bolo pre ňu absolútne prirodzené. Nepovedala by som, že som ju mala výnimočne rada, ale dôverovala som jej. Stále jej dôverujem! Ak tvrdí, že otca nezabila, tak ho nezabila! Nebola to žena, ktorá by mi so všetkou vážnosťou napísala lož, keď vedela, že zomrie.“

Hercule Poirot pomaly, takmer neochotne kývol hlavou.

Carla pokračovala: „Preto sa nebojím vziať si Johna. Ja viem, že je všetko v poriadku. Ale on nie. Zdá sa mu prirodzené, že som presvedčená o matkinej nevine. Ten prípad sa musí objasniť, pán Poirot. A to je vaša úloha.“

Hercule Poirot pomaly namietol: „Aj keď pripustíme, že to, čo vravíte, je pravda, od zločinu ubehlo šesťnásť rokov!“

„Samozrejme, bude to zložité. Nik iný okrem vás to nedokáže!“ vyhlásila Carla Lemarchantová.

Poirotovi sa zaiskrilo v očiach.

„Chcete mi zalichotiť, čo?“

„Počula som o vás. O tom, čo ste dokázali. A ako ste to dokázali. Zaujímá vás psychologická stránka zločinu, nie je tak? Nuž, tá sa časom nemení. Hmatateľné dôkazy sú preč – ohorky cigariet, stopy aj zohnuté steblá trávy. Tie už nemôžete hľadať. Ale môžete si prejsť všetky fakty prípadu, porozprávať sa s ľuďmi, čo tam vtedy boli – všetci sú ešte nažive –, a potom... potom, ako ste pred chvíľou povedali, si môžete sadnúť do kresla a premýšľať. A zistiť, čo sa naozaj stalo...“

Hercule Poirot vstal. Pohladil si fúzy a povedal: „Mademoiselle, som poctený! Učiním zadosť dôvere, ktorú do mňa vkladáte. Ujem sa vášho prípadu vraždy. Vypátram, čo sa stalo pred šesťnástimi rokmi, a zistím pravdu.“

Carla sa postavila. Oči jej žiarili. No povedala len: „Dobre.“

Poirot veľavravne pokýval ukazovák. „Počkajte chvíľku. Povedal som, že zistím pravdu. Iste chápete, že nie som zaujatý. Vaše uistenie o matkinej nevine mi nestačí. Čo ak bola vinná – *eh bien*, čo potom?“

Carla hrdo zdvihla hlavu. „Som jej dcéra. Chcem sa dozvedieť pravdu!“

Poirot odvetil: „Tak potom, *en avant*. Teda vlastne nie. Naopak. *En arrière*...“

PRVÁ ČASŤ

OBHAJCA

1

„Či si pamätám Craleov prípad?“ opýtal sa pán Montague Depleach. „Samozrejme, že áno. Veľmi dobre si naň spomínam. Ohromne atraktívna žena. No, pravda, bola nevyrovnaná. Nevedela sa ovládať.“ Kútikom oka letmo pozrel na Poirota. „Prečo sa pýtate?“

„Zaujíma ma to.“

„Nie je to od vás veľmi taktné, milý pane,“ poznamenal Depleach a nečakane odhalil zuby v slávnom „vlčom úsmeve“, ktorým údajne zastrašoval svedkov. „Viete, že som nebol úspešný. Nedostal som ju z toho.“

„Viem.“

Pán Montague pokrčil plecami. „Pravdaže, vtedy som nemal toľko skúseností ako dnes. Aj tak si myslím, že som urobil všetko, čo som ako človek urobiť mohol. Bez spolupráce si jednoducho nepomôžete. Podarilo sa nám aspoň dosiahnuť doživotné väzenie. Viete, ten prípad vyvolal pobúrenie. Viacero bezúhonných matiek a žien v domácnosti spísalo petíciu. Mnohí s ňou súcitili.“

Zaklonil sa a natiahol si dlhé nohy. Na tvári sa mu usadil sudcovský, hodnotiaci výraz.

„Viete, keby ho zastrelila alebo dobodala, skúsil by som to uhrať na zabitie. Ale jed – nie, s jedom nie sú žarty. Jed je veľmi chúlостivá vec.“

„Na čom ste postavili obhajobu?“ zaujímal sa Poirot.

Vedel to, pretože si už prešiel novinové články, ale nevidel nič zlé na tom, ak sa bude pred pánom Montagueom tváriť, že nemá o prípade ani poňatia.

„Samovražda. Nič iné sa nedalo urobiť. Ale neprijali to. Crale nebol ten typ chlapa! Predpokladám, že ste ho nepoznali, však? Nuž, bol to búrlivák a temperamentný muž. Veľký sukničkář, pivár a tak ďalej. Rád si vychutnával telesné pôžitky. Ťažko presvedčíte porotu, že takýto chlap si len tak sadne a potichu skoncuje so životom. To skrátka nesedí. Obával som sa, že ten prípad je od začiatku stratený. A ona mi nijako nepomáhala! Hneď ako vyšla na svedeckú lavicu, uvedomil som si, že sme prehrali. Vôbec nebojovala. Raz darmo – ak svojho klienta nepredvoláte na svedeckú lavicu, porota si vyvodí vlastné závery.“

„Toto ste mali na mysli, keď ste povedali, že bez spolupráce si nepomôžete?“ zaujímal sa Poirot.

„Presne tak, človeče. Chápete, nie sme čarodejníci. Obvinený musí na porotu urobiť dojem, to je polovica úspechu. Pravidelne sa stretávam s tým, že porota vynesie opačný rozsudok, než by sa dalo čakať po sudcovej záverečnej reči. ‚Urobil to, niet pochyb,‘ to je jeden pohľad. Alebo: ‚Nikdy by nič také neurobil, to mi nevravte!‘ Caroline Craleová sa ani len nepokúsila zabojovať.“

„Prečo?“

Pán Montague mykol plecami. „Mňa sa nepýtajte. Pravdaže, mala ho rada. Keď prišla k sebe a uvedomila si, čo vykonala, úplne ju to zlomilo. Som presvedčený, že sa z toho nikdy celkom nespamätala.“

„Takže podľa vás bola vinná?“

Depleach vyzeral trochu prekvapený. „Ehm, no, myslel som si, že to obaja považujeme za samozrejmosť.“

„Priznala pred vami niekedy vinu?“

Depleacha to ohromilo. „Nie, pravdaže nie. Máme svoje pravidlá, chápete. Nevina sa vždy... ehm, predpokladá. Ak vás to tak zaujíma, škoda, že sa nemôžete pozhovárať so starým Mayhewom. Ten prípad mi zverila právnická kancelária Mayhewovcov. Starý Mayhew by vám vedel povedať viac než ja. Žiaľ, už to má za sebou. Samozrejme, ešte je tu mladý George Mayhew, ale ten bol vtedy len chlapec. Je to už dávno, viete.“

„Áno, viem. Mám šťastie, že si toľko pamätáte. Máte výnimočnú pamäť.“

Depleacha to očividne potešilo. Zamrmlal: „No, človek si tie najdôležitejšie prípady pamätá. Najmä ak je v hre trest smrti. A, samozrejme, Craleov prípad neustále pretriasali v novinách. Zaujímali ich sex a veci okolo toho. To dievča bolo skrátka očarujúce. Tvrdý a cynický typ, ak chcete poznať môj názor.“

„Prepáčte, ak sa vám budem zdať príliš neodbytný,“ ospravedlnil sa Poirot, „ale opäť sa pýtam, nemali ste nijaké pochybnosti o tom, že Caroline Craleová je vinná?“

Depleach pokrčil plecami. „Úprimne, medzi nami chlapmi, nemyslím, že sa o tom dá veľmi pochybovať. Urobila to, jasná vec.“

„Aké boli proti nej dôkazy?“

„Rozhodne dosť usvedčujúce. V prvom rade, mala motív. Ona a Crale spolu roky žili tak trochu ako mačka a pes – neprestajne sa hádali. On si stále začínal so ženami. Nedokázal si pomôcť. Bol skrátka taký. Ona to znášala celkom dobre. Tolerovala mu to, patrilo to k jeho umeleckému temperamentu – a ten chlap bol skutočne prvotriedny maliar, chápete. Často sa hádali. Ale nakoniec sa k nej vždy vrátil. Jeho aférky nemávali dlhé trvanie. Tá posledná však bola iná. Začal si s dievčaťom, chápete – s pomerne mladým dievčaťom. Iba dvadsaťročným.“

Volala sa Elsa Greerová. Bola to jediná dcéra akéhosi yorkshirského továrnikara. Mala peniaze, odhodlanie a vedela, čo chce. Chcela Amyasa Cralea. Donútila ho, aby ju namaľoval. Crale namaľoval bežné portréty – pani taká a taká so saténom a perlami –, maľoval postavy. Väčšina žien by sa mu podľa mňa nedala zvečniť – nijako ich nešetrlil! Ale Greerovú namaľoval, a dopadlo to tak, že pre ňu celkom stratil hlavu. Viete, ťahal mu na štyridsiatku a bol už veľmi dlho ženatý. Bol akurát zrelý na to, aby zo seba pre nejakú mladú žabu urobil hlupáka. A to sa stalo s Elsou. Zbláznil sa do nej a zmyslel si, že sa rozvedie a zoberie si ju. Caroline Craleová to odmietala akceptovať. Vyhrážala sa mu. Dvaja ľudia ju počuli povedať, že ak to dievča nenechá, zabije ho. A myslela to vážne! Deň predtým, ako sa to stalo, olovrantovali u su-

seda, ktorý tak trochu fušoval do byliniek a podomácky vyrábajúcich liekov. Medzi svojimi špeciálnymi odvarmi mal aj koniín, výťažok z bolehlavu škvrnitého. Rozprávali sa o ňom a o jeho smrtiacich účinkoch. Na druhý deň si všimol, že mu polovica fľašky chýba. Poriadne ho to vydesilo. V izbe pani Craleovej sa v spodnej časti bielizníka našla takmer prázdna fľaštička.“

Hercule Poirot sa nespokojne pomrvil. Poznamenal: „Mohol ju tam dať niekto iný.“

„Och, sama sa polícii priznala, že ten jed vzala. To bolo, samozrejme, veľmi nerozumné, ale vtedy ešte nemala právniku, ktorý by jej poradil. Keď sa jej na to opýtali, úprimne sa priznala, že ho zobrala.“

„Z akého dôvodu?“

„Tvrdila, že mala v úmysle skončiť so životom. Nevedela vysvetliť, prečo je fľaštička prázdna, ani prečo sú na nej len jej odtlačky. Práve to bolo pre ňu dosť zničujúce. Tvrdila, že Amyas Crale spáchal samovraždu. Ale keby užil koniín z fľaštičky, ktorú mala ukrytú v izbe, boli by na nej aj jeho odtlačky, nielen jej.“

„Jed mu podali v pive, je tak?“

„Áno. Vybrala fľašu z chladničky a sama mu ju odniesla do záhrady, kde maľoval. Naliala, podala mu pohár a sledovala, ako pije. Všetci išli na obed a nechali ho tam – často sa stávalo, že jedlo vynechal. Neskôr ho pani Craleová s vychovateľkou našli mŕtveho. Dušovala sa, že v tom pive od nej nič nebolo. Vytiahli sme teóriu, že ho náhle prepadli obavy a výčitky svedomia a jed si tam nalial sám. Samé táraniny – nebol ten typ chlapa! Najusvedčujúcejším dôkazom boli tie odtlačky.“

„Na fľaši od piva sa našli jej odtlačky?“

„Nie, len jeho, boli však falošné. Chápate, kým vychovateľka išla zavolať lekára, pani Craleová ostala s telom sama. A za ten čas určite poutierala fľašu aj pohár a odtlačila na ne jeho prsty. Chápate, chcela predstierať, že sa ničoho ani nedotkla. To však nevyšlo. Starý Rudolph, ktorý viedol obžalobu, sa na tom dobre zabavil – predviedol na súde názornú ukážku a s konečnou platnosťou dokázal, že zosnulý tú fľašu jednoducho takto dr-

žať nemohol. My sme sa, pravdaže, všemožne snažili dokázať, že áno – prsty sa mu mohli trochu vykrútiť, keď umieral –, no, pravdupovediac, nebolo to veľmi presvedčivé.“

„Koniín sa musel dostať do fľaše, ešte než ju pani Craleová odniesla do záhrady,“ poznamenal Poirot.

„Vo fľaši nijaký koniín nebol. Iba v pohári.“ Odmlčal sa, prudko otočil hlavu a príjemná, široká tvár sa mu odrazu zmenila. „No nazdar,“ ozval sa. „Poirot, o čo vám vlastne ide?“

Poirot odvetil: „Ak bola Caroline Craleová nevinná, ako sa koniín dostal do toho piva? Obhajoba tvrdila, že Amyas Crale si ho tam dal sám. Ale vy mi vravíte, že je to nanajvýš nepravdepodobné, a čo sa mňa týka, súhlasím s vami. Nebol ten typ. Takže, ak ho nezavraždila Caroline Craleová, potom to musel byť niekto iný.“

Depleach vyprskol: „Dočerta, chlape, nemrhajte energiou na prípad, čo je už roky uzavretý! Samozrejme, že to spravila ona. Keby ste ju vtedy videli, bolo by vám hneď všetko jasné. Mala to napísané na tvári. Mne sa dokonca zdalo, že po vynesení rozsudku sa jej uľavilo. Nebála sa. Vôbec nebola nervózna. Chcela len absolvovať proces a mať to za sebou. Naozaj veľmi statočná žena...“

„A predsa pred smrťou zanechala dcére list, v ktorom slávnostne prisahá, že je nevinná,“ podotkol Poirot.

„Áno, máte pravdu,“ uznal pán Depleach. „Na jej mieste by sme obaja urobili to isté.“

„Dcéra je presvedčená, že jej matka taká nebola.“

„Pche, dcéra! Čo tá o tom vie? Milý Poirot, dcéra pani Craleovej bola v tom čase veľmi malá. Koľko mohla mať, štyri roky? Päť? Zmenili jej meno a poslali ju k nejakým príbuzným mimo Anglicka. Čo si už len tá môže pamätať?“

„Deti niekedy poznajú ľudí veľmi dobre.“

„Môže byť. Ale v tomto prípade tomu nič nenasvedčuje. Dievča, prirodzene, chce veriť, že matka je nevinná. Nechajte ju v tom. Nikomu tým neuškodíte.“

„Nanešťastie požaduje dôkaz.“

„Dôkaz, že Caroline Craleová nezabila svojho manžela?“

„Áno.“

„Nuž, nezíska ho,“ vyhlásil Depleach.

„Myslíte?“

Slávny kráľovský súdny radca zamyslene pozrel na svojho spoločníka. „Vždy som vás považoval za čestného človeka, Poirot. O čo vám ide? Snažíte sa zarobiť tým, že hráte na city mladému dievčaťu?“

„Vy ju nepoznáte. Je to neobyčajné dievča veľmi silnej povahy.“

„Áno, viem si predstaviť, že dcéra Amyasa a Caroline Craleovcov iná byť nemôže. Čo chce?“

„Chce zistiť pravdu.“

„Hm, obávam sa, že pravda nebude príjemná. Úprimne, Poirot, nemyslím si, že je tam nejaký priestor na pochybnosti. Zabila ho.“

„Odpusťte mi, priateľu, ale o tom sa musím presvedčiť sám.“

„Nuž, neviem, čo ešte môžete urobiť. Prečítajte si novinové články o procese. Obžalobu viedol Humphrey Rudolph. Ale už zomrel. Počkajte, kto bol jeho pomocník? Tuším mladý Fogg. Áno, Fogg. S ním sa môžete pohovárať. A potom ľudia, čo tam vtedy boli. Predpokladám, že nebudú nadšení, keď do toho budete strkať nos a hrabať sa v minulosti, ale hádam z nich vytiahnete, čo potrebujete. Vyzeráte dosť dôveryhodne.“

„Ach, áno, ľudia zainteresovaní do prípadu. To je veľmi dôležité. Pamätáte si, o koho išlo?“

Depleach uvažoval. „Počkajte – je to už dávno. V skutočnosti do toho bolo takpovediac zapletených len päť ľudí – sluhov nerátam, tie oddané, vystrašené stvorenia nič nevedeli. Nikto by ich nepodozrieval.“

„Takže vravíte päť ľudí. Povedzte mi o nich.“

„No, bol tam Philip Blake. Craleov najbližší priateľ, poznal ho celý život. V tom čase býval v ich dome. Ešte je nažive. Občas ho stretávam na golfovom ihrisku. Žije v St. George's Hille. Pracuje ako maklér. Špekuluje na burze a vychádza mu to. Úspešný chlap, trochu pribatý.“

„Dobre. Kto je ďalší?“

„Blakeov starší brat. Vidiecky šľachtic, taký domased.“

Poirotovi v hlave zaznel veršík. Pokúšal sa ho potlačiť. Nesmie stále myslieť na detské riekanky. V poslednej dobe akoby bol nimi posadnutý. No veršík nie a nie zmiznúť.

Jedno prasiatko sa na trh pobralo, druhé prasiatko doma ostalo...

Zamrmal: „Takže domased?“

„To je ten chlap, čo som vám ho spomínal – ten, čo sa zaoberal jedmi a bylinkami –, tak trochu chemik. Bol to jeho koníček. Ako sa volal? Také knižné meno... už to mám. Meredith. Meredith Blake. Nevie, či ešte žije.“

„Ďalej kto?“

„Ďalej? No, príčina všetkých problémov. To dievča. Elsa Greerová.“

„Tretie prasiatko si pečené mäsko dalo,“ zašepkal Poirot.

Depleach naňho civel. „Tá mala mäsa až-až,“ zhodnotil. „Vždy bola veľmi pribojná. Odvtedy sa trikrát vydala. Každú chvíľu sa rozvádza, ako keby sa nechumelilo. Zakaždým, keď vymení muža, tak za lepšieho. Teraz je z nej lady Dittishamová. Otvorte ktorýkoľvek bulvárny časopis, istotne ju tam nájdete.“

„A zvyšní dvaja?“

„Jedna z nich bola vychovávateľka. Nespomínam si na meno. Poriadna a šikovná žena. Thompsonová, Jonesová alebo niečo podobné. A potom ešte dieťa. Nevlastná sestra Caroline Craleovej. Mala asi pätnásť. Je pomerne známa. Robí vykopávky a chodí na všelijaké miesta, pomaly až do Tramtárie. Warrenová, tak sa volá. Angela Warrenová. Vyrástla z nej zaujímavá mladá žena. Minule som ju stretol.“

„Takže ona bude to prasiatko, čo kvíkalo, nie?“

Pán Depleach naňho pozrel trochu zvláštne. Sucho poznamenal: „Veď aj má prečo kvíkať. Chápate, je znetvorená. Na jednej strane tváre má nepeknú jazvu. Ona totiž... No, nepochybujem, že sa o tom dozviete.“

Poirot vstal. „Ďakujem vám,“ povedal. „Ste veľmi láskavý. Ak pani Craleová nezabila svojho manžela...“

Depleach ho prerušil: „Ale ona ho zabila, milý môj, zabila ho. Môžete mi veriť.“

Poirot si ho nevšimol a pokračoval: „... potom sa mi vidí logické predpokladať, že to má na svedomí jeden z týchto piatich ľudí.“

„Domnievam sa, že je to možné,“ pochybovačne pripustil Depleach. „Ale nie je mi jasné, aký by mal ktokoľvek z nich na to dôvod. Vôbec žiadny! Vlastne som si celkom istý, že nik z nich to nespravil. Vyhodte si toho chrobáka z hlavy, človeče!“

Hercule Poirot sa len usmial a pokrútil hlavou.

ŽALOBKA

2

„Bezpochyby vinná,“ zhodnotil pán Fogg stručne.

Hercule Poirot zádušne pozrel na právnikovú úzku, výraznú tvár. Kráľovský súdny radca Quentin Fogg bol celkom iný ako Montague Depleach. Depleach oplýval silou, príťažlivosťou, bol panovačný a pôsobil trochu zastrašujúco. Prudko a dramaticky menil svoje vystupovanie, aby dosiahol želaný účinok. V jednej chvíli bol sympatický, uhladený a šarmantný, vzápätí akoby nastala zázračná premena – ceril zuby v nepríjemnom úsmeve, lačný po krvi.

Quentin Fogg bol chudý, bledý a prekvapivo mu chýbalo to, čomu sa hovorí osobnosť. Otázky kládol pokojným, vecným tónom, bol však vytrvalý. Depleach sa dal prirovnať ku kordu, Fogg pripomínal skôr vrták. Neúnavne si razil cestu. Nikdy sa nestal výnimočne slávnym, ale bol známy ako prvotriedny právnik. Prípady väčšinou vyhrával.

Hercule Poirot naňho zamyslene hľadel. „Taký ste mali dojem?“

Fogg prikývol. „Mali ste ju vidieť na svedeckej lavici. Starý Humpie Rudolph – bol hlavným žalobcom, viete – ju skrátka rozniesol na kopytách. Na kopytách!“ Odmlčal sa a potom nečakane podotkol: „Keď sa to tak vezme, nič netreba preháňať.“

„Nie som si istý, či vám rozumiem,“ ozval sa Poirot.

Fogg jemne zvrátil výrazné obočie a pohladil si hornú peru. „Ako by som vám to objasnil? Ide o typicky anglické hľadisko. Najlepšie to vystihuje obrat ‚nekopať do človeka, keď leží na zemi‘. Chápete, čo tým chcem povedať?“

„Ako hovoríte, je to typicky anglický pohľad, ale myslím, že vám rozumiem. Či už na Ústrednom trestnom súde, na etonských ihriskách alebo v poľovnom revíri, každý Angličan chce, aby jeho obeť mala férovú šancu.“

„Presne, to je ono. Nuž, a v tomto prípade obvinená nemala nijakú šancu. Humpie Rudolph si s ňou robil, čo sa mu zachcelo. Začalo sa to pri Depleachovom výsluchu. Viete, stála tam ako poslušné malé dievčatko na večierku a na všetko, čo sa jej Depleach pýtal, recitovala naučené odpovede. Dokonale poslušná a dokonale nepresvedčivá! Prikázali jej, čo má hovoriť, tak to hovorila. Nebola to Depleachova chyba. Ten starý podvodník zahral svoju rolu bezchybne – ale nikto nezvládne sám zahrať výstup pre dvoch. Ona s ním nespoupracovala. Na porotu to urobilo najhorší možný dojem. A potom sa do nej pustil starý Humpie. Predpokladám, že ste ho už videli, či nie? Nedá sa proti nemu vyhrať. Napraví si talár, zakolíše sa na päťách a zrazu – vyštartuje!

Ako som vám vravel, rozniesol ju na kopytách. Viedol ju raz tam, raz inam, a ona sa zakaždým chytila do pasce. Prinútil ju, aby priznala nezmyselnosť vlastných slov, aby si začala protirečiť, zabávala sa hlbšie a hlbšie. Napokon to ukončil bežným spôsobom, veľmi pôsobivo a presvedčivo: ‚Pani Craleová, tvrdím, že vaša historka o tom, že ste ukradli koniín s úmyslom spáchať samovraždu, je obyčajné klamstvo. Tvrdím, že ste ho vzali s úmyslom podať ho manželovi, ktorý sa vás chystal opustiť pre inú ženu, a že ste mu ho vedome podali.‘ Ona naňho pozrela – bola taká krásna, krehká a pôvabná – a odporovala: ‚Nie, to som nespravila.‘ Vyslovila to tak monotónne, ako si len viete predstaviť, a najvyšš nepresvedčivo. Videl som, ako sa Depleach na sedadle mrví. Pochopil, že je to beznádejné.“

Fogg sa na chvíľu odmlčal a potom pokračoval: „No aj tak – ktovie. V istom zmysle to bola tá najmúdrejšia vec, akú mohla urobiť. Apelovala tým na rytierskosť – na tú našu zvláštnu anglickú rytierskosť, úzko spätú s krvavými športmi, pre ktorú nás väčšina cudzincov považuje za strašných pokrytco! Porota videla – všetci na súde to videli –, že nemá nijakú šancu. Nedokázala sa nijako obrániť. Pred takým prešibaným chlapiskom ako Humpie sa celkom určite nemohla na nič hrať. Jej chabé, nepresvedčivé ‚Nie, to som nespravila,‘ bolo dojímavé, jednoducho dojímavé. To bol jej koniec! Áno, v istom zmysle nemohla urobiť nič lepšie. Porota sa radila asi iba polhodinu. Rozsudok znel: Vinná, s odporúčaním udeliť milosť.

Viete, vlastne tvorila úplný protiklad tej druhej ženy. Toho dievčaťa. Porota jej od začiatku nebola naklonená. Neprejavila nijaké city. Bola veľmi pekná, moderná a tvrdá. Prítomné ženy v nej videli typickú rozbíjačku rodín. Žiaden domov nie je v bezpečí, keď sa po vonku potuluje také dievča. Dievča nabité sexualitou a opovrhujúce právami žien a matiek. Poviem vám, tá nerobila okolky. Bola úprimná. Obdivuhodne úprimná. Zamilovala sa do Amyasa Cralea a on do nej, a ona ho bez najmenších zábran odviedla od manželky a dieťaťa.

Dá sa povedať, že som ju obdivoval. Mala guráž. Depleach ju podrobil nepríjemnému krížovému výsluchu, ustála ho dobre. Súd s ňou však súcit nemal. Ani sudcovi sa nepáčila. Bol to starý Avis. Zamladi bol tiež pomerne divoký, ale na súde je vždy horlivým zástancom morálky. Jeho záverečná reč proti Caroline Craleovej, to bola vľúdnosť sama. Fakty poprieť nemohol, ale dosť jasne narážal na provokáciu a podobné veci.“

„Nepodporoval teóriu o samovražde, ktorú predniesla obhajoba?“ chcel vedieť Poirot.

Fogg pokrútil hlavou. „Nemala nijaký reálny základ. Nechápte ma zle, nechcem povedať, že Depleach neurobil všetko, čo bolo v jeho silách, aby ju presadil. Bol skvelý. Vykreslil absolútne dojímavý obraz veľkodušného, temperamentného pôžitkára, ktorý náhle zahorel vášňou k prekrásnej mladej dievčine, a hoci ho trá-